

Meldingsplicht en cliëntenonderzoek voor notarissen - Wwft

Voor notarissen (waaronder tevens toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen worden begrepen) geldt een verplichting tot het doen van cliëntenonderzoek. Daarnaast hebben notarissen een meldingsplicht bij ongebruikelijke transacties, op grond van onder meer de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (hierna Wwft genoemd). De Wwft geldt voor bijna het gehele werkterrein van de notaris.

In dit informatieblad wordt een korte uitleg gegeven over deze regelgeving.

MELDING CONTANTE BETALINGEN

Op grond van de Wwft geldt voor de notaris de verplichting om contante betalingen te melden bij het meldpunt voor ongebruikelijke transacties, te weten FIU-Nederland. Deze meldingsplicht geldt voor contante betalingen van € 10.000,- of meer, aan of door de notaris. Deze meldingsplicht geldt ook als de cliënt de contanten op een rekening van de notaris stort of als de notaris op verzoek van een cliënt € 10.000,- of meer in contanten uitbetaalt of laat uitbetalen door de bank. Door de cliënt voorgenomen contante betalingen van € 10.000,- of meer die niet worden uitgevoerd, moeten ook gemeld worden.

MELDING ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES

Een notaris is verplicht ongebruikelijke transacties die te maken kunnen hebben met witwaspraktijken of financieren van terrorisme te melden bij de FIU-Nederland. Ook als het gaat om een voorgenomen transactie die (nog) niet wordt uitgevoerd. De meldingsplicht geldt vanaf het moment dat de notaris een zaak daadwerkelijk in behandeling neemt en duidelijk is dat de gevraagde transactie onder de wettelijke regeling valt. In dat geval is de notaris verplicht eventuele ongebruikelijke transacties bij de FIU-Nederland te melden. De notaris mag volgens de wet zijn cliënt niet van een melding op de hoogte brengen.

ONDERZOEK HERKOMST GELDEN

Notarissen zijn wettelijk verplicht onderzoek te doen naar de herkomst van gelden. Indien gelden door (of namens) u op onze kwaliteitsrekening (derdenrekening) worden gestort en de herkomst daarvan voor ons niet direct helder is, moeten we u daarom een verklaring vragen over de herkomst van die gelden.

CLIËNTENONDERZOEK

Op grond van de wet- en regelgeving moeten alle cliënten die een transactie door een notaris willen laten uitvoeren hun identiteit door de notaris laten vaststellen en verifiëren. Dit geldt ook voor hun vertegenwoordigers. Daarnaast kan aanvullend onderzoek nodig zijn. De aard van de transactie/dienstverlening en de betrokken cliënten zijn bepalend voor de omvang van het onderzoek dat de notaris op grond van de Wwft verplicht is te doen. Verscherpt onderzoek is bijvoorbeeld verplicht voor cliënten die een politiek prominente functie bekleden (PEP's) en voor cliënten die in een staat wonen die door de Europese Commissie is aangewezen als een staat met een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme, of in geval van een transactie die gerelateerd is aan een dergelijke staat.

IDENTIFICATIE CLIËNT - NATUURLIJK PERSOON

Onderdanen van de EU/EER-landen en Zwitserland kunnen hun identiteit laten verifiëren aan de hand van een geldig nationaal paspoort, een diplomatiek paspoort of dienstpaspoort, een geldige Nederlandse identiteitskaart met pasfoto of een geldig rijbewijs met pasfoto waarvan de houder in Nederland woont. Andere personen kunnen hun identiteit laten verifiëren aan de hand van een geldig reisdocument of een geldig vreemdelingendocument. Het vaststellen van de identiteit kan in overleg met de notaris ook door een andere beroepsbeoefenaar worden gedaan. Uiteraard gaat de notaris vertrouwelijk om met de door u verstrekte gegevens. Deze gegevens worden daarom (ook) niet gedeeld met de advocaten van ons kantoor, tenzij u daarvoor toestemming geeft.

IDENTIFICATIE CLIËNT - RECHTSPERSOON

De identiteit van een rechtspersoon, zoals een BV, NV of stichting kan worden vastgesteld aan de hand van een uittreksel uit het handelsregister. Dit kan zowel een uittreksel in fysieke vorm zijn, als een uittreksel in elektronische vorm dat door de notaris zelf wordt aangevraagd.

UBO'S VAN RECHTSPERSONEN

Notarissen zijn verplicht om ten aanzien van rechtspersonen te achterhalen wie de uiteindelijke gerechtigde tot het vermogen van de rechtspersoon c.q. wie uiteindelijk de zeggenschap binnen die rechtspersoon heeft. Per type rechtspersoon is door de wetgever een aantal criteria geformuleerd aan de hand waarvan wordt bepaald wie deze "ultimate beneficial owners (UBO's)" is/zijn. De identiteit van deze personen blijkt veelal niet uit het handelsregister. De notaris kan daarom middels (aanvullende) verklaringen om nadere informatie vragen. Indien blijkt dat geen natuurlijk persoon kan worden aangemerkt als UBO, of als daarover twijfel kan bestaan, is de rechtspersoon ingevolge de Wwft verplicht om een natuurlijk persoon die behoort tot het hoger leidinggevend personeel van de rechtspersoon (bijvoorbeeld één of meer van de statutaire bestuurders) aan te wijzen als "pseudo-UBO".

PEP

Zoals hiervoor vermeld kan verscherpt onderzoek nodig zijn indien een cliënt moet worden aangemerkt als een 'PEP'. Volgens de Wwft is een politiek prominente persoon ("PEP"), iemand die de volgende functie bekleedt of in het afgelopen jaar heeft bekleed:

1. staatshoofd, regeringsleider, minister, onderminister of staatssecretaris;
2. parlamentslid of lid van een soortgelijk wetgevend orgaan;
3. lid van het bestuur van een politieke partij;
4. lid van een hooggerechtshof, constitutioneel hof of andere gerechtelijke instantie die arresten wijzen waartegen, behalve in uitzonderlijke omstandigheden, geen verder beroep mogelijk is;
5. lid van een rekenkamer of van een raad van bestuur van een centrale bank;
6. ambassadeur, zaakgelastigde of hoge officier van de strijdkrachten;
7. lid van het leidinggevend lichaam, toezichthoudend lichaam of bestuurslichaam van een staatsbedrijf;
8. bestuurder, plaatsvervangend bestuurder, lid van de raad van bestuur of bekleeder van een gelijkwaardige functie bij een internationale organisatie (zoals zoals bijvoorbeeld de VN, de instellingen van de EU, de NAVO en de WHO);
9. een familielid van een politiek prominente persoon als bedoeld onder 1 tot en met 8 (in onderdelen 9. en 10. aan te duiden als: een Hoofd PEP), zijnde:
 - a. een echtgenoot of (geregistreerde) partner van een Hoofd PEP;
 - b. een kind van een Hoofd PEP of zijn/haar echtgenoot of (geregistreerde) partner;
 - c. een ouder van een Hoofd PEP.
10. een persoon, bekend als naaste geassocieerde van een Hoofd PEP, zijnde:
 - a. een natuurlijke persoon van wie bekend is dat deze met een Hoofd PEP de gezamenlijke uiteindelijk belanghebbende is van een juridische entiteit of een juridische constructie, of die met een Hoofd PEP andere nauwe zakelijke relaties heeft;
 - b. een natuurlijke persoon die de enige uiteindelijk belanghebbende is van een juridische entiteit of juridische constructie waarvan bekend is dat deze is opgezet ten behoeve van de feitelijke begunstiging van een Hoofd PEP.

We vernemen graag zo spoedig mogelijk van u, indien u bent aan te merken als een PEP.

Wij zijn ons ervan bewust dat de uitvoering van deze wettelijke regelingen ook van u extra inspanning vraagt. Indien notarissen echter niet voldoen aan de onderzoeks- en meldplicht plegen zij een strafbaar feit, waarvoor zij vervolgd kunnen worden. Wij gaan er daarom van uit dat u begrip heeft voor de door de overheid verlangde strikte naleving van deze regelgeving en stellen uw medewerking zeer op prijs.

Vanzelfsprekend zijn onze medewerkers bereid u een nadere toelichting op de hiervoor vermelde regelgeving te geven.

Meer informatie over dit onderwerp vindt u ook op de website van FIU-Nederland: www.fiu-nederland.nl.